

(א) מדות פ"ה מ"א ממזות
ז"ו: (ב) מדות פ"ה מ"ב
ע"ש: (ג) ר"ש מ"ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מן המזבח ולטענת טבעות קבועים: (ב) ד"ה והמזבח וכו' שלא נמנה בארן אחר העודף חלקה וכו' למקום הנספין ומקום השלמות י"ב בס' יחזקאל ה"ד: (א) ד"ה רובא וכו' ומקום ח' שלמות וכו' בשקלים ש"ה ומזות י"ב ארבע סה

מנאלו כ"ו כחצב ארבע הרי ט"ז וכו': (ז) שם בא"ח בר יהודה ו"ל שש עשר מן העשרים וחמש חן פון כבש וכחל ושלש עשרה חן למקום וכו' לפי שהיה לו חמץ כ"ו מלומר חן ה"ד והשאר נמחק:

מוקף רש"י

י"א אמה לצפון וי"א אמה לדרום. עשר אמות אמצעות של חו כנגד פתחו של היכל. וי"א אמות ממזות היכל ולצפון ונגנן לדרום. מנאל ממוין כנגד רוחב חללו של היכל ועוד כמלוי, שהיכל חללו כי אמה ועוד של כל כותל ו' אמות, והכי מתן לה מנסת מדות (ובח"ס חו). כל העזרה. חן חלץ וכן אולם וכן היכל וכן קדשי קדשים (ממזות צ"ח). והדריכל מאה אמה. טס בית קדשי הקדשים בית וי"א אמה אחורי בית הכפורת. וכשהי יבאל מוסיף בעזרה היו מנספין מוס טס (סו). כדאמרוין ב"ר. ע"ש. י"ב קס"ו בא.

עשר אמות כנגד פתחו של היכל. י' אמצעות של רחבו: **אחש עשרה** לצפון. כנגד ה' אמות הנותרים לחלל היכל מן המזוזה ולצפון שהרי חלל היכל כ' אמה רחב וכנגד ו' של עובי כותל כפויים של היכל וכן לדרום נמצא רוחבו של מזבח ממונאם כנגד היכל וכמילוי:

ואי סלקא דעקר מדום רבי יהודה כ"ו וכו'. פירכה היא דקא פריך הש"ס לרב אלא דאוקמי כרבי יהודה ואי סתמי מדות רבי יהודה ניהו מזבח דלמא כזמנא עורה אליבא דסתמא דמדות מי משכחת לה: כל היקף העזרה הגדולה אורך קפ"ו ומאה אורך עס כותל אולם וחללו מערבי והאחר והמזבח כמזרחו היכל וכותל היכל וחללו ואמה טרקסין וחלל בית קדשי הקדשים ועודי כותל מערבי וחלל המא אחריו ועודי כותל חיון הכי מיפסרא במסכת מדות ולקמן מימי לה בפרק הוילאו לו (דף נ"ג): **י"א אמה**. היה מקום המא לכותל עורה: **הכנש והמזבח** כ"ו וכו'. ולא פירש עכשיו מקום פניו שצין כבש לכותל דרומי של עזרה וכסיפא קמי לה ועכשיו מונה והולך מן הדרום לצפון: **מן המזבח** ולטענות. (א) קבועים בקרקע בצית המטבחים שצפון המזבח שנותנים בהן אורחי צהמות כששוחטין קדשי קדשים ששמיטתן בצפון: **שלתום**. שעליהן מדיחים קדשי קדשים: **נגסין**. עמודים נמוכין התקועין בקרקע ואונקלאות של ברזל קבועין בהן שצנן תולין את הצהמה להפשיט: **המוסר**. ממאה ושליש וחמש של נמנה כאן (א) ומקום השלמות שלא הולך לפרש שרמזו מפורש בספר יחזקאל (מ) אותה העודף חלקהו חזיו לדרום בין כבש לכותל וחזיה למקום הנספין: **רובא דמזבח בדרום קאי**. לפי מנין זה שהרי חזי רוחב העזרה ששים ושצעה וחזי וכשתתן מהם מכותל כפויים לנגסין שמונה ומן הנספין לשולמות ד' הרי כ"ב (א) ומקום ד' שולמות זו אלל זו אינו פתוח מד' והן היו ח' שלמות כדתן בשקלים (פ"ו מ"ד) נמזות ד' בראש ארבע נמזות ד' זו אלל זו ברוחב הרי ט"ז ומשם לטבעות ארבע הרי כ' ומקום הטבעות כ"ד הרי מ"ד ומן הטבעות ולמזבח ח' הרי כ"ב ומקום הנספין י' אמות ומחאה שהיא חזי העודף הנשאר מהמזבח שלא מנה צמשה שהרי מאה ועשר אמות מנה מן הכבש לצפון נשאר ממאה ושליש וחמש של רוחב העזרה כ"ה וגמנו לשלמות ד' וגשאר כ"א אותן תחלוך למקום הנספין חזיון וחזיון [השניה] בין כבש לכותל הרי מן המזבח לצפון כ"ב ומחאה כשתתן חמש אמות הפכויות של מזבח עליהם הרי חזי רוחב העזרה שהוא כ"ו ומחאה נמצא כ"ו אמות מן דרומית של מזבח כליו כהני דרומי של העזרה ונמצא כפוי של מזבח כלה לסוף כפוי של חלל הפתח אלל המזוזה לא ממקום המזבח צ' אמות של כניסת היסוד והסובב דרך פתח התחמון. ואם תאמר גובה שש אמות שגבה המזבח עד כניסת הסובב סתם את פתח התחמון אינו כן שהרי קרקע העזרה לא עלה מקרקע הר הבית אלא י"ג ומחאה ושש של גובה הסובב הרי תשע עשרה ומחאה אכתי פש ליה פלגא דלמחאה גובה פתח התחמון. אלא לאו ר"א היא ואיכתי ליה במעלה יחירה שמע מינה. ולבי מגמגם ביה דיש לומר הואיל ולא פירשה המשנה מקום השלמות שמה עם מקום הנספין הוא כלול בזהו חלק שאתה חולק כ"ה אמות העודפים ברוחב העזרה על מאה ועשר המפורשין ממנאל מן הכבש לכותל דרומי י"ב ומחאה והכבש והמזבח כ"ב הרי ע"ד ומחאה לא מהן צ' אמות של כניסת היסוד והסובב לצפון נשאר ע"ב ומחאה ולא נתגלה מחלל הפתח מלא החוט שהרי אמצעו של פתח כזמנא עורה שהיא לסוף ששים ושצעה ומחאה הוסיף עליהן חמש אמות שהיו שבעים ושמים ומחאה כללית כאן חמש אמות של חזי הפתח הפכוי ואני כך שמעתי שמקום השלמות כלול עם מקום הנספין. אלל מה ששינו כאן והמזבח בין כבש לכותל ומקום הנספין פירש לי מורי דקד רבינו יצחק בר יהודה ו"ל שנים עשר מן העשרים וחמש (א) בין כבש לכותל ושלש עשרה למקום הנספין והשלמות ונתן טעם לדבריו לפי שצין כבש לכותל ומקום פניו וכאן יש אורך תשמיש של שלמות ונגסין ונמצא מחלל הפתח מגולה חזי אמה. ולבי מגמגם לפי שהיה לתנא לפרש וכיון שלא פירש ר"ח אתה לחלוך לחזיון ואם באת להרבות כאן ולמעט כאן יכול אתה לגלות הפתח כמה שתחפוך או לכסות כמה שתחפוך לפיכך טוב לי כמו שפירשתי א (מלומר כן כשצפת חזי רוחב היכל דרומי כלה המזבח והוא כנגד חלל הפתח):

אלא קדשי קדשים ששמיטתן בצפון: **שלתום**. שעליהן מדיחים קדשי קדשים: **נגסין**. עמודים נמוכין התקועין בקרקע ואונקלאות של ברזל קבועין בהן שצנן תולין את הצהמה להפשיט: **המוסר**. ממאה ושליש וחמש של נמנה כאן (א) ומקום השלמות שלא הולך לפרש שרמזו מפורש בספר יחזקאל (מ) אותה העודף חלקהו חזיו לדרום בין כבש לכותל וחזיה למקום הנספין: **רובא דמזבח בדרום קאי**. לפי מנין זה שהרי חזי רוחב העזרה ששים ושצעה וחזי וכשתתן מהם מכותל כפויים לנגסין שמונה ומן הנספין לשולמות ד' הרי כ"ב (א) ומקום ד' שולמות זו אלל זו אינו פתוח מד' והן היו ח' שלמות כדתן בשקלים (פ"ו מ"ד) נמזות ד' בראש ארבע נמזות ד' זו אלל זו ברוחב הרי ט"ז ומשם לטבעות ארבע הרי כ' ומקום הטבעות כ"ד הרי מ"ד ומן הטבעות ולמזבח ח' הרי כ"ב ומקום הנספין י' אמות ומחאה שהיא חזי העודף הנשאר מהמזבח שלא מנה צמשה שהרי מאה ועשר אמות מנה מן הכבש לצפון נשאר ממאה ושליש וחמש של רוחב העזרה כ"ה וגמנו לשלמות ד' וגשאר כ"א אותן תחלוך למקום הנספין חזיון וחזיון [השניה] בין כבש לכותל הרי מן המזבח לצפון כ"ב ומחאה כשתתן חמש אמות הפכויות של מזבח עליהם הרי חזי רוחב העזרה שהוא כ"ו ומחאה נמצא כ"ו אמות מן דרומית של מזבח כליו כהני דרומי של העזרה ונמצא כפוי של מזבח כלה לסוף כפוי של חלל הפתח אלל המזוזה לא ממקום המזבח צ' אמות של כניסת היסוד והסובב דרך פתח התחמון. ואם תאמר גובה שש אמות שגבה המזבח עד כניסת הסובב סתם את פתח התחמון אינו כן שהרי קרקע העזרה לא עלה מקרקע הר הבית אלא י"ג ומחאה ושש של גובה הסובב הרי תשע עשרה ומחאה אכתי פש ליה פלגא דלמחאה גובה פתח התחמון. אלא לאו ר"א היא ואיכתי ליה במעלה יחירה שמע מינה. ולבי מגמגם ביה דיש לומר הואיל ולא פירשה המשנה מקום השלמות שמה עם מקום הנספין הוא כלול בזהו חלק שאתה חולק כ"ה אמות העודפים ברוחב העזרה על מאה ועשר המפורשין ממנאל מן הכבש לכותל דרומי י"ב ומחאה והכבש והמזבח כ"ב הרי ע"ד ומחאה לא מהן צ' אמות של כניסת היסוד והסובב לצפון נשאר ע"ב ומחאה ולא נתגלה מחלל הפתח מלא החוט שהרי אמצעו של פתח כזמנא עורה שהיא לסוף ששים ושצעה ומחאה הוסיף עליהן חמש אמות שהיו שבעים ושמים ומחאה כללית כאן חמש אמות של חזי הפתח הפכוי ואני כך שמעתי שמקום השלמות כלול עם מקום הנספין. אלל מה ששינו כאן והמזבח בין כבש לכותל ומקום הנספין פירש לי מורי דקד רבינו יצחק בר יהודה ו"ל שנים עשר מן העשרים וחמש (א) בין כבש לכותל ושלש עשרה למקום הנספין והשלמות ונתן טעם לדבריו לפי שצין כבש לכותל ומקום פניו וכאן יש אורך תשמיש של שלמות ונגסין ונמצא מחלל הפתח מגולה חזי אמה. ולבי מגמגם לפי שהיה לתנא לפרש וכיון שלא פירש ר"ח אתה לחלוך לחזיון ואם באת להרבות כאן ולמעט כאן יכול אתה לגלות הפתח כמה שתחפוך או לכסות כמה שתחפוך לפיכך טוב לי כמו שפירשתי א (מלומר כן כשצפת חזי רוחב היכל דרומי כלה המזבח והוא כנגד חלל הפתח):

אלא קדשי קדשים ששמיטתן בצפון: **שלתום**. שעליהן מדיחים קדשי קדשים: **נגסין**. עמודים נמוכין התקועין בקרקע ואונקלאות של ברזל קבועין בהן שצנן תולין את הצהמה להפשיט: **המוסר**. ממאה ושליש וחמש של נמנה כאן (א) ומקום השלמות שלא הולך לפרש שרמזו מפורש בספר יחזקאל (מ) אותה העודף חלקהו חזיו לדרום בין כבש לכותל וחזיה למקום הנספין: **רובא דמזבח בדרום קאי**. לפי מנין זה שהרי חזי רוחב העזרה ששים ושצעה וחזי וכשתתן מהם מכותל כפויים לנגסין שמונה ומן הנספין לשולמות ד' הרי כ"ב (א) ומקום ד' שולמות זו אלל זו אינו פתוח מד' והן היו ח' שלמות כדתן בשקלים (פ"ו מ"ד) נמזות ד' בראש ארבע נמזות ד' זו אלל זו ברוחב הרי ט"ז ומשם לטבעות ארבע הרי כ' ומקום הטבעות כ"ד הרי מ"ד ומן הטבעות ולמזבח ח' הרי כ"ב ומקום הנספין י' אמות ומחאה שהיא חזי העודף הנשאר מהמזבח שלא מנה צמשה שהרי מאה ועשר אמות מנה מן הכבש לצפון נשאר ממאה ושליש וחמש של רוחב העזרה כ"ה וגמנו לשלמות ד' וגשאר כ"א אותן תחלוך למקום הנספין חזיון וחזיון [השניה] בין כבש לכותל הרי מן המזבח לצפון כ"ב ומחאה כשתתן חמש אמות הפכויות של מזבח עליהם הרי חזי רוחב העזרה שהוא כ"ו ומחאה נמצא כ"ו אמות מן דרומית של מזבח כליו כהני דרומי של העזרה ונמצא כפוי של מזבח כלה לסוף כפוי של חלל הפתח אלל המזוזה לא ממקום המזבח צ' אמות של כניסת היסוד והסובב דרך פתח התחמון. ואם תאמר גובה שש אמות שגבה המזבח עד כניסת הסובב סתם את פתח התחמון אינו כן שהרי קרקע העזרה לא עלה מקרקע הר הבית אלא י"ג ומחאה ושש של גובה הסובב הרי תשע עשרה ומחאה אכתי פש ליה פלגא דלמחאה גובה פתח התחמון. אלא לאו ר"א היא ואיכתי ליה במעלה יחירה שמע מינה. ולבי מגמגם ביה דיש לומר הואיל ולא פירשה המשנה מקום השלמות שמה עם מקום הנספין הוא כלול בזהו חלק שאתה חולק כ"ה אמות העודפים ברוחב העזרה על מאה ועשר המפורשין ממנאל מן הכבש לכותל דרומי י"ב ומחאה והכבש והמזבח כ"ב הרי ע"ד ומחאה לא מהן צ' אמות של כניסת היסוד והסובב לצפון נשאר ע"ב ומחאה ולא נתגלה מחלל הפתח מלא החוט שהרי אמצעו של פתח כזמנא עורה שהיא לסוף ששים ושצעה ומחאה הוסיף עליהן חמש אמות שהיו שבעים ושמים ומחאה כללית כאן חמש אמות של חזי הפתח הפכוי ואני כך שמעתי שמקום השלמות כלול עם מקום הנספין. אלל מה ששינו כאן והמזבח בין כבש לכותל ומקום הנספין פירש לי מורי דקד רבינו יצחק בר יהודה ו"ל שנים עשר מן העשרים וחמש (א) בין כבש לכותל ושלש עשרה למקום הנספין והשלמות ונתן טעם לדבריו לפי שצין כבש לכותל ומקום פניו וכאן יש אורך תשמיש של שלמות ונגסין ונמצא מחלל הפתח מגולה חזי אמה. ולבי מגמגם לפי שהיה לתנא לפרש וכיון שלא פירש ר"ח אתה לחלוך לחזיון ואם באת להרבות כאן ולמעט כאן יכול אתה לגלות הפתח כמה שתחפוך או לכסות כמה שתחפוך לפיכך טוב לי כמו שפירשתי א (מלומר כן כשצפת חזי רוחב היכל דרומי כלה המזבח והוא כנגד חלל הפתח):

המדקדק יצין שקודם שירד גובהו שני אמות ומחאה נפקא ליה שיפועו מכנגד הפתח וא"כ הוי מני לצוקומי כ"ש או כרבי יוסי דלית ליה נמי מזבח ממונאם בצרק קדשי אלא משום דר' יהודה שמעינן ליה בדיה וכו' האי גוונא איכא בצרק קדשי קדשים (ובמים דף נ"ח): דלמר רב אלא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא דלמר

מזבח ממונאם וכו' ופריך וטוקמא כרבי יוסי ובממונאם ומשני משום דרבי יהודה שמעינן ליה בדיה ומתם קשיא לן על פירוש רבנמי של רש"י שפי' הא מני רבי יהודה היא ההיא דמדות דל"כ תיקשי ליה דרז אלא בר אהבה גופיה אוקי התם סתמא דממיד דתנן גיררו משם עזי תאנה וכו' כר' יהודה ואיכו מוקי הכא סתמי דמדות כותימה והאמר לעיל דסתמי דממיד פליגי אדמדות וא"כ לכתא למימר דסתמי תמיד דמדות כרבי יהודה וי"ל דבלאו הכי מקשה ליה שפיר מסתמי דמדות גופייהו וממזבח גופיה דפריך ומי מיתת מוקמי לה כרבי יהודה וכו':

מן השלמות לנגסין ד' מימה דתנן במסכת תמיד פרק אמר להם הממונה (דף כ'): בית המטבחים היה לצפון של מזבח ועליו ששנה עמודים ננסין וכו' עד שצנן תולין ומפשיטין על השולמות של שש שצין העמודים והכא משמע שיש ריח ד' אמות ציניהו וי"ל הני אחריתי ניהו הני דהתם עומדים בין העמודים שצנן תולין ומפשיטים והבהמה מונחת על השלמות כדי שלא תהא נגררת על גבי קרקע והני דהכא היינו ח' שלמות של שש דלמר פ' לא היו כופתין (תמיד לא): שהיו מדיחין עליהן הקרביים מיהו קשיא דבפ' לא היו כופתין (שם עמוד א) תנן הקרביים מדיחין אותם בצמעות על שלמות של שש שצין העמודים אלמא דהני נמי ציני עמודים הוו קיימי מיהו ר"י בר ברוך גרס התם בצמעות של שלמות שצבית המטבחים א"כ י"ל א"ע"פ שהיו רחוקים ד' אמות קרי ליה בין העמודים וא"ע"פ שרחוקים ד' אמות לא היה צהמה נגררת בארץ שגוף הכהמה גדול ומגיע לשולמות כדאיחא צבאית רבה (פ' ס"ה) דכשמרכיבים כבשי התמיד על הגמלים היו נגררים בארץ מנאלמי בתוספת תמיד יסוד רבינו רבי ברוך ז"ל:

רובא מיובה בדרום קאי. מה שפירש"י שלמעלה מכניסת הסובב מגולה מפתח צ' אמות לרוחב הפתח חזי אמה גובהו אין לתמוה למה לא פירש למעלה מכניסת היסוד מיד מגולה הפתח אמה

הדעין חמש אמות הפכויות של מזבח עליהם הרי חזי רוחב העזרה שהוא כ"ו ומחאה נמצא כ"ו אמות מן דרומית של מזבח כליו כהני דרומי של העזרה ונמצא כפוי של מזבח כלה לסוף כפוי של חלל הפתח אלל המזוזה לא ממקום המזבח צ' אמות של כניסת היסוד והסובב דרך פתח התחמון. ואם תאמר גובה שש אמות שגבה המזבח עד כניסת הסובב סתם את פתח התחמון אינו כן שהרי קרקע העזרה לא עלה מקרקע הר הבית אלא י"ג ומחאה ושש של גובה הסובב הרי תשע עשרה ומחאה אכתי פש ליה פלגא דלמחאה גובה פתח התחמון. אלא לאו ר"א היא ואיכתי ליה במעלה יחירה שמע מינה. ולבי מגמגם ביה דיש לומר הואיל ולא פירשה המשנה מקום השלמות שמה עם מקום הנספין הוא כלול בזהו חלק שאתה חולק כ"ה אמות העודפים ברוחב העזרה על מאה ועשר המפורשין ממנאל מן הכבש לכותל דרומי י"ב ומחאה והכבש והמזבח כ"ב הרי ע"ד ומחאה לא מהן צ' אמות של כניסת היסוד והסובב לצפון נשאר ע"ב ומחאה ולא נתגלה מחלל הפתח מלא החוט שהרי אמצעו של פתח כזמנא עורה שהיא לסוף ששים ושצעה ומחאה הוסיף עליהן חמש אמות שהיו שבעים ושמים ומחאה כללית כאן חמש אמות של חזי הפתח הפכוי ואני כך שמעתי שמקום השלמות כלול עם מקום הנספין. אלל מה ששינו כאן והמזבח בין כבש לכותל ומקום הנספין פירש לי מורי דקד רבינו יצחק בר יהודה ו"ל שנים עשר מן העשרים וחמש (א) בין כבש לכותל ושלש עשרה למקום הנספין והשלמות ונתן טעם לדבריו לפי שצין כבש לכותל ומקום פניו וכאן יש אורך תשמיש של שלמות ונגסין ונמצא מחלל הפתח מגולה חזי אמה. ולבי מגמגם לפי שהיה לתנא לפרש וכיון שלא פירש ר"ח אתה לחלוך לחזיון ואם באת להרבות כאן ולמעט כאן יכול אתה לגלות הפתח כמה שתחפוך או לכסות כמה שתחפוך לפיכך טוב לי כמו שפירשתי א (מלומר כן כשצפת חזי רוחב היכל דרומי כלה המזבח והוא כנגד חלל הפתח):

שבעת ימים פרק ראשון יומא

י.י.

(א) ע"י בפרק עין עקן ד"ה פ"ב
בס"ד ר' משה דהרסקו.

תוס' ישנים

האי י"שבה אקצויי
 מיקצייא ב"י. הקשה רבי'א
 למה הוצרך לתרן כן. לשי
 לה דבית המוקד היה
 לנפשו של עורה. וא"כ היה
 אז דרוס בית המוקד לפון
 עורה. וא"כ הא דקאמר
 בתמיד דלשכת טלאים היתה
 צמודה לפנים מערביה
 היינו לפנים מערביה
 דעורה שהיא מערביה
 דרומית של בית המוקד,
 היינו דקאמר בתמיד דרוס
 דלשכת טלאים מערביה
 דרומית דבית המוקד ק"י
 (גמ'. ובהי אחי נמי שפיר
 מלתא הפנים דקחשיב ליה
 בתמיד בתין מורחית
 דרומית ובתמיד חשיב ליה
 רביעי' בתין (מערביה)
 [ומורחית] לפיכך. והא
 דקחשיב ליה בתמיד בתין
 מורחית דרומית היינו
 מורחית דרומית דבית
 המוקד שהיא מערביה
 [ומורחית] של עורה. וא"כ
 נמי שפיר הא דקאמר בתמיד
 לשכת בית המוקד ולשכת
 החותמות דלג חשיב הכא,
 שאותן שיהיו לבדן היו
 צמודים. ומדוע חשיב לשכת
 עורה גמ' נמי בית חשמונאי
 אבני מוצה ולשכת בית
 הטיבילה דלג חשיב הכא.
 וא"כ וז' קאמר כלל כ' אין לו
 למנות לשכת לחם הפנים
 ולשכת טלה קינן בעורה
 ובבית המוקד. מהרי"ל לא היו
 אלא בלחות מתן ומחיה
 מפסקת בין שתייה. וא"כ
 היא הו' ע"י ד' לשכת,
 והלא לא היו ע"י [אלא]
 הפנים. ועוד יד' היו אורן
 העורה. וביה המוקד מוטוין
 בצמחיה. והא ור"ל לא היו
 ק"י. וע"ל [ג' ד' ד' ד'
 דלג פתח אלא משכת טלה
 קינן ומלתא הפנים. אבל
 קשה לרבי' דלמאי לא משני
 גבי לחם הפנים דלחשיב
 מיקצייא מנו גבי לשכת טלה
 קינן.

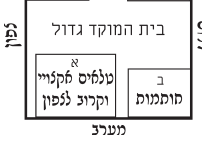
אלא לאו שמע מינה ראצ"י היא. ואיכסי ליה במעלה ימירה ולא
 במוצה דשמעינן ליה לראצ"י ב'פ' שלישי [למקן ד' ל']. דלמר כוליה
 מוצה דדרוס קאי וכל חצי חלל הפתח מגולה (א). ואי קשיא היכי
 מתוקמא סתמא מדות אלביה הא שמעינן מהא סתמא שאוכל
 המוצה שבע אמות בצפון על כרחין
 הכי מפרש' הני עשרים וחמשה
 אמות שאתה נותן שאין בין כבש
 לכותל אלא חמשה אמות ומחלה
 והכבש והמוצה ששים ושמים הרי
 המוצה כולו דדרוס קאי וכולו כנגד
 אמצע עורה והמוטר כולו למקום
 הנגסין. וא"כ אם כן שלא דקדק
 התנא לחלוץ לחצאין יש לך להרבות
 ולמעט להנין שמתרה כ"י נמי מליט
 מוקמת לה ויהא מוצה ממוצע
 באמצע עורה כילד מן עשרים ואחת
 ומחלה מהם בין כבש לכותל והכבש שלשים וחצי המוצה ששה עשר
 נמצא אמצע של מוצה לטוף ס"ו ומחלה שהיא אמצע עורה הא
 לא מליט אסתמא דמדות שלא יו מקום השולמות והנגסין אלא שלש
 ומחלה. ובעיני נראה לפרש הא דרב אלדא בר אבהו וכל הסוגיא
 בלשון אחר רב אלדא בר אבהו אמר הא מני אמתיתין דתמיד
 אמר להם הממונה קאי דרמיא מדות עליוהי מתניתין דתמיד
 דפליגי אסתמא דמדות ר"י היא דשמעינן ליה דפליג אסתמא
 דמדות דתניא ר"י אומר מוצה ממוצע וכו' וא"כ ס"ד מדות ר"י היא
 מי משכת לה והא תנן כ' אלתא רוציה דמוצה דדרוס קאי שמע
 מינה ולא גרסינן אלא לאו שמע מינה ר"א היא והכי פירושו שמע
 מינה דמדות לאו ר' יהודה היא: רב אלדא ביה פליג אסתמא
לשכת הטלאים אקצויי מקצייא. בשתי המקצועות נראית שארכוכה
 היא ועומדת במערב ומארכת לגד הצפון ודרוס עד קרוב למקצועות
 שמכאן ומכאן: **ודאטי מלפון מיתחויא ליה**. שמשוכה לגד דרוס
 יומר: **ודאטי מדרוס מיתחויא ליה**. משוכה לגד צפון: **מספספרא**
דבמעריבי דרומים הוה. טפי ומודי בה תנא דתמיד אלא דנקיט
 סידרא (ג) מדרוס לפון מיתחוי ליה דרך הילוכו כאליו הוא
 לשכת הטלאים בצפונית מערביה לשכת החותמות במערביה
 דרומית לשכת בית המוקד דרומית מזרחית לשכת לחם הפנים
 במזרחית לפיכך והוא רמינן עלה מתני' דמדות דקאמי דרומית
 מזרחית היא היתה לשכת לחם הפנים: **ומשנינן אמר רב הונא**
גביה דרב יהושע. תנא דמדות קא חשיב דרך ימין דמפרש
 בהדיא דקאזיל ומני מדרוס למזרח וממזרח לפון ומלפון למערב
 וממערב לדרוס והבא להקיף סביב כל הבית ומקיף דרך ימין
 במחורן זהו סדר הקפתו ומתניתין דתמיד דלג פירש מידי איכא
 למימר דדרך שמאל מנה ותו לא תיקשי מידי משתתא: ז

דהדין עמו דהתם לא מתחויא פתחא מחמת י"ב מעלות שצין האולם
 ולמוצה להכי נקט למעלה מן הסובב לפי שאותם מעלות הם שש
 אמות והם כלים כנגד כניסת הסובב שהוא כמו כן שש אמות מן
 הקרקע ומה שהקשה רש"י אמאי לא משני דשולמות בכלל נגסין
 וכי פלגינן צ"כ אמות י"ב ומחלה
 בין הכבש לכותל והשאר השולמות
 א"כ הו' ע"ד ומחלה ולא מתחוי
 פיתחא דכניסת היסוד והסובב לא
 ידענא מי דחקו לפרש כן שהספר
 מקשה מהנהו צ' אמות דכניסת
 היסוד והסובב וממך כך הקשה מה
 שהקשה שהרי וכל לפרש דכפשיטות
 הוא מקשה והא ר"י אית ליה מוצה
 ממוצע אסתמא דמדות לית ליה
 ממוצע ולכל הפחות דרוצה דדרוס
 וא"כ סתמא דמדות דלג כוומיה

והא דמסיק אלא שמע מינה ר' אליעזר בן יעקב היא דלמר
 כוליה דדרוס ולא קאמרינן דמתניתין דמדות ס"ל דרוצה דדרוס
 ולהכי היה כותל מזרחי נמוך משום דמיכסי פיתחא כשנאמר ש"ב
 אמות ומחלה היה בין כבש לכותל וא"כ לא יהיה לו ראייה מההיא
 דמיני כראצ"י ש' לומר משום דלג אשכחן אלא שלש מחלוקת
 בהא מילתא איכא למאן דלמר כוליה בצפון ואיכא למ"ד כוליה
 דדרוס ואיכא למ"ד ממוצע וכיון דההיא דמדות לא מלינן לאוקמת
 כמאן דלמר כוליה בצפון ולא כמאן דלמר ממוצע אין לנו לבדות
 מלבדנו מחלוקת רביעית ולומר דקסבר דמתניתין דמדות רוציה
 דדרוס כיון דלג אשכחן תנא דלמר הכי אלא על כרחין ראצ"י
 היא דלמר כוליה דדרוס ומה שפירש רש"י הא מני ר"י היא דקאי
 אההוא דתמיד אין הלשון משמע כן דהכי הוה ליה למימר דלג
 תנא תמיד ר"י היא ועוד לשון הא מני רבי יהודה היא משמע
 דקאי אהך דסליק מינה ועוד כיון דלג אהא לשנייה אלא דלג
 תקשי סתמא דתמיד אדמדות וקאמר ר"י היא אההיא דתמיד ואין
 לו כח לאוקמה כוומיה אלא משום דאשכחן דפליג אמדות טפי
 הוה ניחא למימר מדאשכחן צריש פתח קדשי קדשים (וצמיס ד' ת:)
 דסתמא דתמיד קא קצרא מוצה ממוצע כרבי יהודה ולא כראצ"י
 דקסבר כוליה דדרוס קאי ועוד קשה לימא אהא שאלו היא אההיא
 דתמיד כמו שהוכחתי לעיל דסתמא דתמיד דפליג אסתמא דיומא
 אהא שאלו היא ועוד שהוא מוחק הספריים דבכל הספריים גרס
 במסקנא אלא לאו שמע מינה ראצ"י היא שמע מינה:

ומר קא חשיב דרך שבא"ל. תימה לי לימא אידי ואידי דרך ימין
 ותנא דתמיד קא חשיב מגואי דקאי צבית המוקד גדול
 ופניו כנגד הלשכות ותנא דמדות קאי מאבצרי' בעורות ופניו ללשכות
 וקל להבין וי"ל דבמסכת תמיד פרק אמר להן הממונה (ד' ק:). קמי
 בתר שהיו מפיסין אמר להן הממונה הביאו לי טלה מלשכת וכו'
 ולקמן בפ"ב (ד' ק:). אמר שהיו מפיסין בלשכת הגזית אלמלא
 דקאי מאבצרי' ולא קאי צבית המוקד ויהי לא אוקמת דקאי מגואי:

ומר קחשיב דרך שבא"ל. תימה לי אמאי לא משני דאידי ואידי דרך ימין
 קא חשיב אלא דלשכת לחם הפנים דרומית מזרחית
 ולשכת לחם הפנים מזרחית לפיכך והוא רמינן עלה מתני' דמדות דקאמי דרומית
 מזרחית היא היתה לשכת לחם הפנים: **ומשנינן אמר רב הונא**
גביה דרב יהושע. תנא דמדות קא חשיב דרך ימין דמפרש
 בהדיא דקאזיל ומני מדרוס למזרח וממזרח לפון ומלפון למערב
 וממערב לדרוס והבא להקיף סביב כל הבית ומקיף דרך ימין
 במחורן זהו סדר הקפתו ומתניתין דתמיד דלג פירש מידי איכא
 למימר דדרך שמאל מנה ותו לא תיקשי מידי משתתא: ז

ההיא דלחם הפנים כוה
 ואין

הטבילה דליכא למימר
 היא אחריני נינהו שיהי לא היה צבית המוקד אלא ארבע לשכות ואי
 אחריני נינהו א"כ הו' שש לשכות ואי אמרת אידי ואידי דרך ימין קא חשיב אם כן בההיא
 דתמיד משמע דלשכת החותמות ולשכת בית המוקד אחת בקרן מערביה דרומית ואחת
 בקרן מזרחית דרומית ובההיא דמדות כי חשבת דרך ימין משמע דלחם הפנים שמי לשכות היו
 אחת בקרן מזרחית לפיכך ואחת בקרן מערביה לפיכך והוא רמינן עלה מתני' דמדות דקאמי דרומית
 מזרחית היא היתה לשכת לחם הפנים: **ומשנינן אמר רב הונא**
גביה דרב יהושע. תנא דמדות קא חשיב דרך ימין דמפרש
 בהדיא דקאזיל ומני מדרוס למזרח וממזרח לפון ומלפון למערב
 וממערב לדרוס והבא להקיף סביב כל הבית ומקיף דרך ימין
 במחורן זהו סדר הקפתו ומתניתין דתמיד דלג פירש מידי איכא
 למימר דדרך שמאל מנה ותו לא תיקשי מידי משתתא: ז

(א) רש"י ד"ה אלא
 לאו וכו' הפתח הגולה
 שבשפת חצי הרחב
 היכל דרומי כלה
 המוצה והוא כנגד חצי
 חלל הפתח וכו' ואי קשיא
 וכו' משנינן מהא סתמא
 וכו' וכו' עשרים וחמש
 אמות שאין אהת טמן כ"ה
 כבש וכו' דדרוס קאי וכליה
 כנגד אמצע עורה והמוטר
 כולו למקום השולמות
 והנגסין וכו' דאמר להן
 הממונה וכו' אלמלא רובא
 דמדות: (ג) שם ד"ה
 משתתא סולדא דאחי
 מדרוס לפון דמתחוי
 ליה:

רבינו חננאל

וכי מאן תנא מרות ר'
 אליעזר בן יעקב. ובה רב
 ארז בר רב יצחק לאוקמה
 בלא חלוקה ואמר הא
 לשכת אקצויי מיקצייא
 מאן דאחי מצפון כו'. פ'
 אקצויי מיקצייא כלומר
 עומדות במקצוע [משוכה]
 מן היותו כמעט, ומאן
 דקאי לדרומה חזי לה
 בצפון ומאן דקאי בצפון
 חזי לה בדרום והיא דקאי
 צפונית לעורה.
 והיא דקאי לה דרומית
 דרומית לחיל. ולא פליגי
 ולעולם בקרן דרומית דמי
 ארבעה הוה בתרתי מתחיק.
 ד' לשכות היו שם במקום
 אחד באמצע מקצועותיו
 מרובעות שהיו כנגד
 שהיו. וקיימן בצפון עורה,
 שהיו סמוכות לעורה
 ושהיו סמוכות לחיל.
 והסמוכות לעורה בקרן
 ושהיו דברי הכל שמתחיל
 שרין לשכת הטלאין
 ולשכת עושי לחם הפנים.
 וב' האחרות היא תנא קרי
 להו לשכת החותמות
 ולשכת בית המוקד.
 והיא תנא לא פירשי לה
 שם בית המוקד. ומסתברא
 לשכת הטלאים היא
 מערבת דרומית לומר
 שסמוכה היא לעורה.
 והשנה צפונית מערבת
 לומר שסמוכה היא לחיל.
 ובגלן שהיא דרומית
 מערבת מדרמיתן לשכת
 לחם הפנים אלשכת לחם
 הפנים. ומשנינן אמר רב
 הונא בריה דרב יהושע מר
 חשיב דרך ימין ומר חשיב
 דרך שמאל.

(א) ע"י מרי' כפון ד"ה האי
 לשכת דרומית.
 (ב) ועלכתי כעני' אלו יושב
 קושיית התוס' לעיל ע"י ד"ה
 דרומית מרומית ע"ש.

